

Perspektiver på folkehelse, livskvalitet, inkludering, oppvekst, inkludering osv.

Ronny Olsen

Rådgiver folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Erfaringskonferanse øykommuneprosjektet

Hva er vi opptatt av?

- Forebygge fremfor reparere
- Opplevelse av tilhørighet
- Livskvalitet



Hvordan kan kommunen bidra til å skape en opplevelse av tilhørighet og trivsel hos de unge?

«Tilhørighet og trivsel»

Invitasjon til samarbeidsprosjekt

13.04.21

Samlet livskvalitet i Nordland

7,3 / 10



I løpet av tre måneder mistet Nordland åtte innbyggere hver dag: – Det er jo faktisk full krise

Befolkningsflukten fra Nordland er dramatisk og SSB har ikke sett lignende på 20 år. I løpet av tre måneder mistet fylket 702 innbyggere.



an.no

MENY

ARBEIDSMARKED

Én av fire unge voksne vil flytte fra landsdelen:

NRK

Logg inn



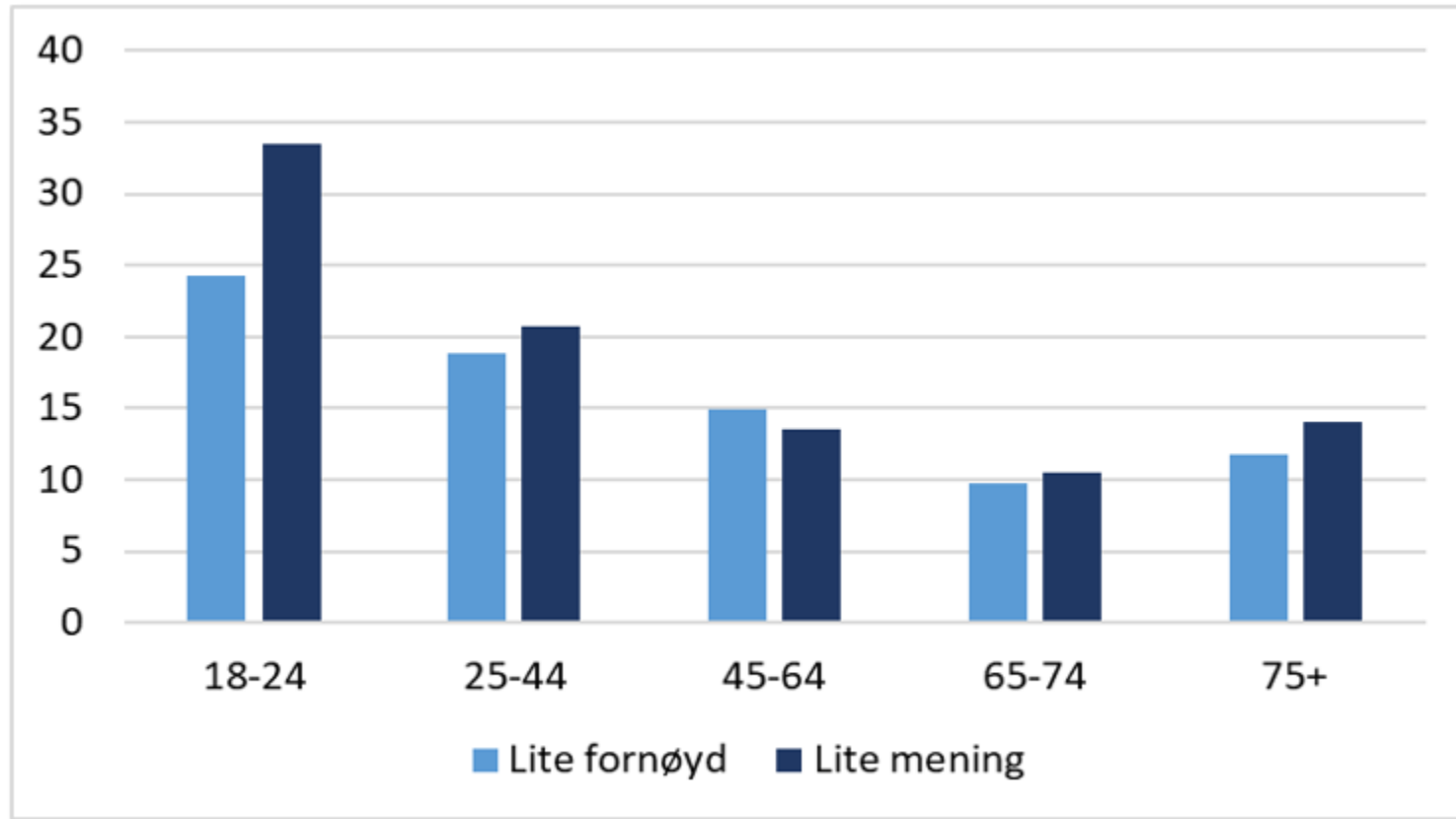
Nordland

Siste nytt fra Nordland Snakk med oss Fordypning >



Sophie gjør som SSB regner med – hun forlater Nord-Norge

Alder og livskvalitet



Utenforskap og NEET



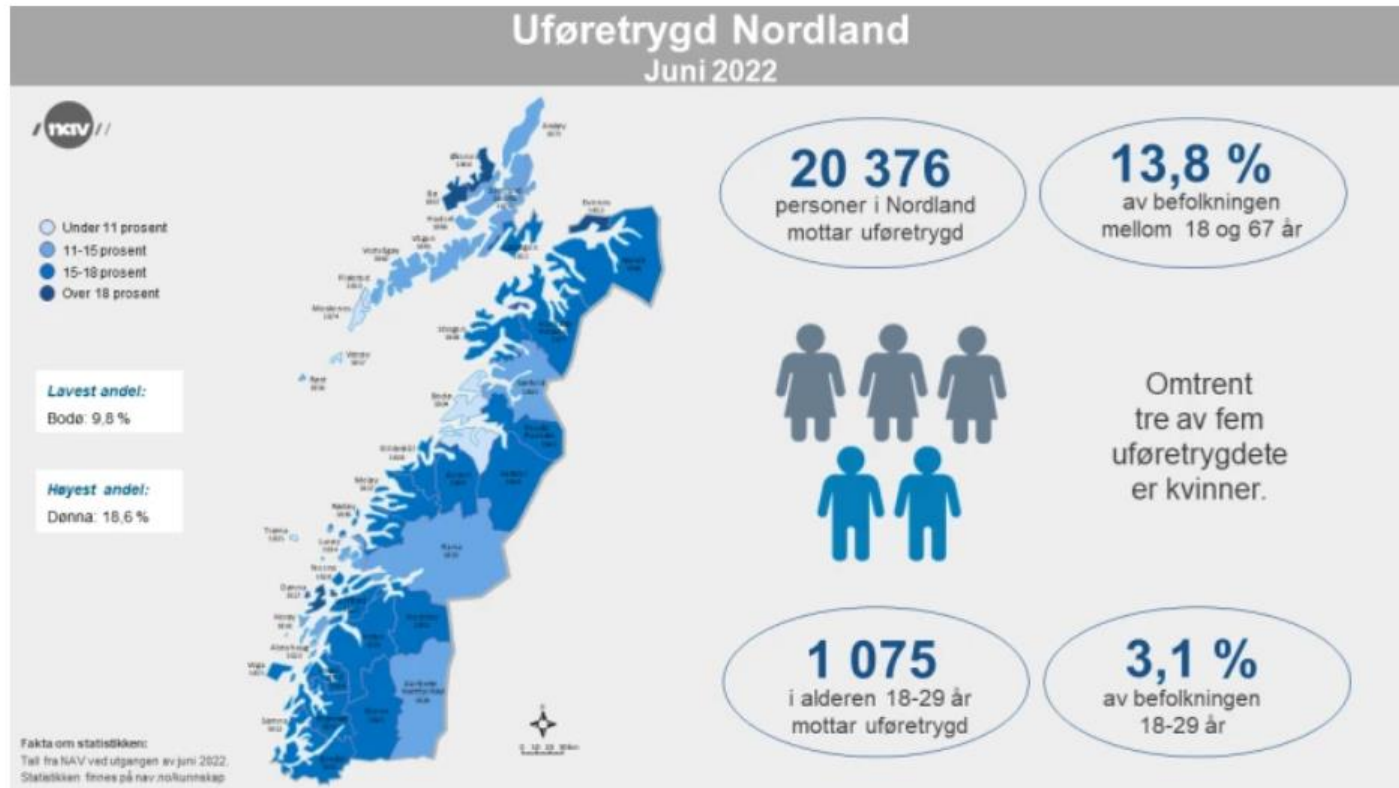
Utenforskap blant ungdom i Nordland 2018

En analyse av forhold og tiltak for ungdom mellom 15 og 29 år i Nordland, som ikke er i arbeid, utdanning eller yrkespraksis (NEET-ungdom)
Rokkangruppen UiT - Jonas Stein, Sigbjørn Svalestuen, Kristian H. Haugen og Marcus Buck



Not in Employment, Education or Training

«unge mellom 18 og 29 år, som ikke er i arbeid, under utdanning eller i yrkespraksis»



Infografikk uføretrygd Nordland juni 2022 (bilde)

- De siste ti årene har andelen unge mellom 18 og 29 år i Nordland som er registrert uføre doblet seg.
- Ved utgangen av 2022 gjelder dette 3,1 prosent av unge i nevnte aldersgruppe i fylket

Hva får deg til å føle deg bra?

- Snakk med sidemannen
- 2 min







Bilde: regjeringen.no



Bilde: bt.no

God utdanning er god folkehelse – og omvendt

- Lave grunnskolepoeng og høyt fravær fra grunnskolen er en betydelig risikofaktor for NEET
- Mer enn halvparten (56 prosent) av alle NEET-ungdom i Norge har ikke fullført videregående opplæring
- Manglende gjennomføring fører til større risiko for:
 - marginalisering
 - psykiske lidelser
 - arbeidsløshet
 - avhengighet av trygdeytelser



Bilde: Thor W. Skille



Psykiske plager
og lidelser

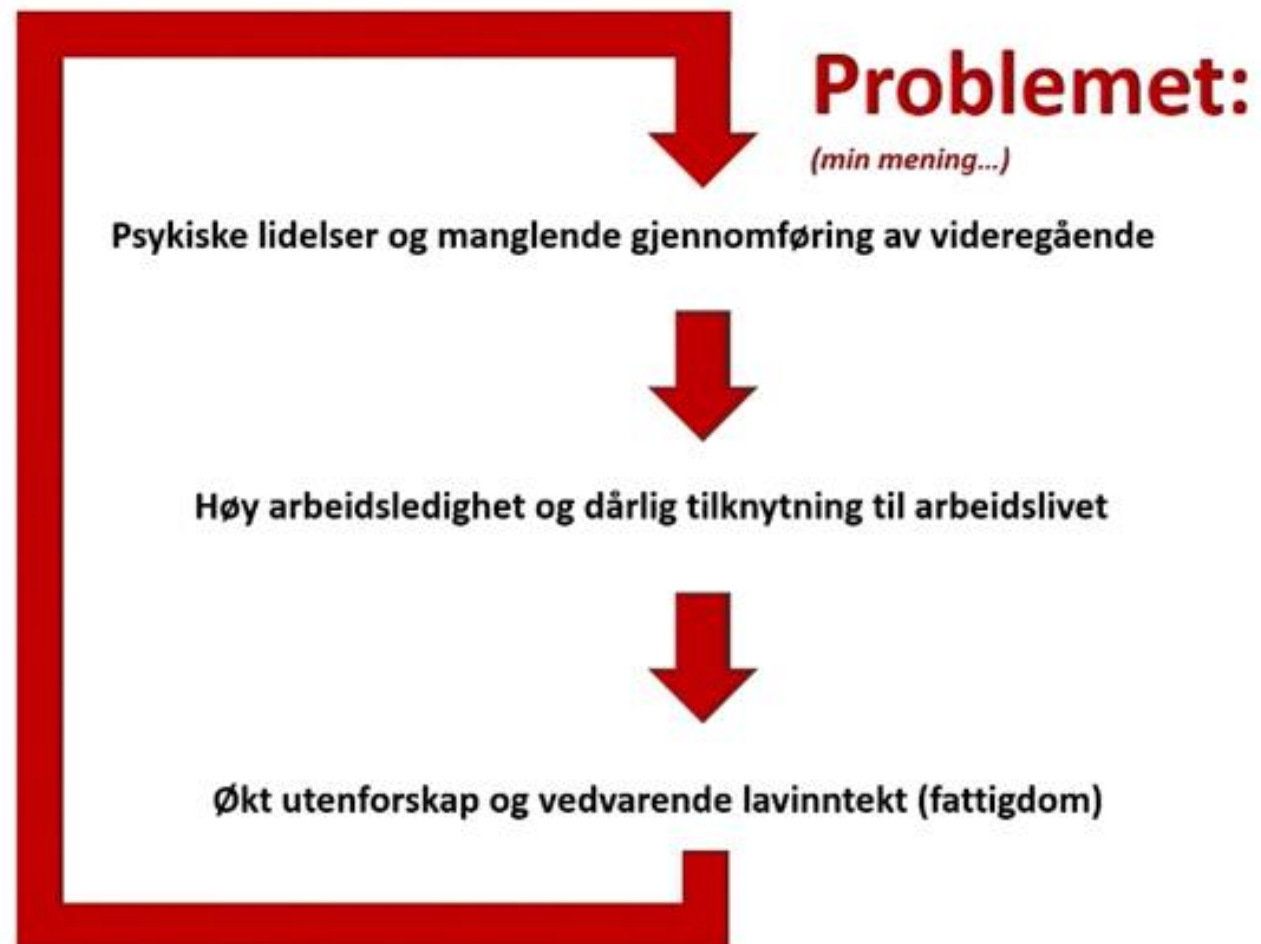


Fravær
og
frafall

Fravær
og
frafall



Psykiske plager
og lidelser



Hva vil de unge ha?

«Har du en drøm for fremtiden, og i så fall hva?»



Drømmehverdagen -Oj! Er klokken så mye?

Tidlig opp, frisk og uthvilt, gjerne trene før jobb, eller til jobb, dusje, sunn frokost, full fart ut, levere barn og på jobb.

Man skal gjerne jobbe til fire og så er man der til fem

Jobber mye, det er travelt, men ikke stress, man fikser alt, inklusive det kollegiale/sosiale

Hente barn, hjem, lage middag (maten skal være kortreist, økologisk, hjemmelaga, grave etter rester i fryseren)

Man bor sammen med andre, er på vei med barn, og man snakker om det.

Aldri sliten

Lese alle avisene man ikke har fått lest, satt seg inn i nyhetene; så skal man se på Dagsrevyen og skjønne alt sammen

Møte noen (venner, naboer) og spise med dem, ha det veldig hyggelig, gå på kino sammen, ta en kaffe, frivillig arbeid, dugnad-være sosial og raus



De syv psykiske helserettighetene

Alle har en rett til en følelse av:

- **Identitet og selvrespekt:** følelse av å være noe, noe verdt
- **Mening i livet:** følelse av å være del av noe større enn en selv, at det er noen som trenger en
- **Mestring:** følelse av at man duger til noe, noe man får til
- **Tilhørighet:** følelse av å høre til noen, høre hjemme et sted
- **Trygghet:** kunne føle, tenke og utfolde seg uten å være redd
- **Deltakelse:** følelse av at det spiller noen rolle hva men gjør eller ikke gjør
- **Fellesskap:** noen å dele tanker og følelser med, noen som kjenner en, bryr seg om en, vil passe på en når det trengs.

Divvna. Aktan.

Alle. Sammen.

Ung inkludering i Nordland





TILHØRIGHET

«Tilhørighet og trivsel»

Invitasjon til samarbeidsprosjekt

13.04.21

Målsetninger for tiltaket

Vektlegge forståelsen for behovet for tett og systematisk forberedelse av kommunens ungdommer i forbindelse med overgangen til videregående skole og kommende hybeltilværelse

Tiltaket skal gi den enkelte ungdom en opplevelse av tilhørighet til hjemkommune og -fylke

Å prøve ut og belyse kommunenes muligheter til systematisk oppfølging av hybelboere gjennom videregående opplæring er en vektlagt intensjon for tiltaket.

Har det skjedd noe?



Kantine

«Jeg føler meg så mye bedre etter å ha spist ordentlig mat. Det er så rolig på kantine selv om vi er mange der»

«Det er koselig og vi er mer venner etter at kantine kom. Vi tåler mer enn vi gjorde før.»

«Jeg føler meg bedre på skolen etter at kantine kom»

«Kantine har forandret livet mitt»

Et lite regnestykke

60. 000,-

Totale kantineutgifter

6. 000,- pr. måned

1. 500,- pr. uke

300,- pr. dag

28 elever deltok i tiltaket





Oppfølging av hybelboere

«Jeg har følt på det å føle seg ensom og følt på det å ha lite penger.

Jeg har gått 3 år på videregående, men likevel betyr dette mye også for meg.

Vi som har vært en stund har mye vi kan lære videre til de som er yngre.

Man gjør noen feil underveis, det er feil vi kan unngå at de andre gjør.»

«De fleste har kun stipendet å klare seg med og da kan det være med på å begrense det sosiale livet. Det å ha noe å glede seg til i forkant, og gode opplevelser å leve på i ettertid har betydd mye.

Når man flytter på hybel så mister man litt av den naturlige kontakten man hadde med alle da vi bodde hjemme.»

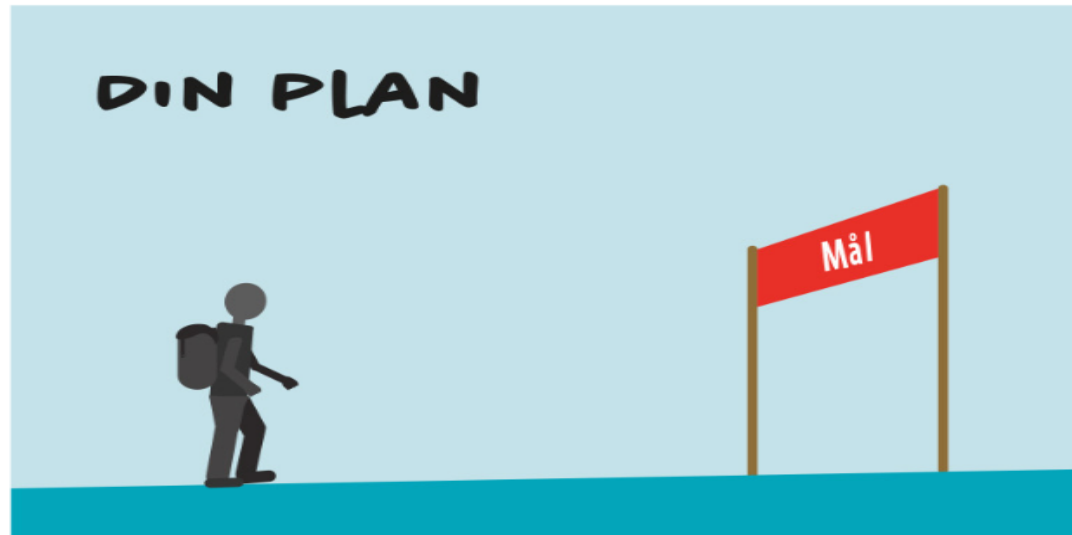


Forberedelser til videregående



MOTVINDSKOMPETANSE

Forventninger og virkelighet



Oppsummering

- Jo flere som har det bra i et samfunn, jo flere er det som har kapasitet, evne og lyst til å bidra i samfunnet
 - I velfungerende lokalsamfunn er det mindre behov for individuell hjelp og støtte
- Tiltak som skaper tilhørighet og trivsel kan ses som et langsiktig og rentefritt lån til samfunnet
 - Tilbakebetalingen skjer ved at flere får tilknytning til arbeidslivet, blir friskere og deltar i samfunnslivet.
- Det skal ikke alltid så mye til
 - *Det vi ser i det arbeidet vi har gjort er at det er lite som skal til for å gjøre livene til de unge bedre. Dette både med tanke på ressursbruk og økonomi.*

Vi må gjøre mer for å forebygge selvmord!



Skann meg!

